

Tuuganbay Abdiev

(1937)

1937 yılında Kırgızistan'ın, Celal Abad bölgesindeki Toktogul kasabasının Niçke-Say adlı yerinde doğmuştur. SSSR Yazarlar Birliği'nin üyesidir. İrticalen şiir

söyleyen bir şairdir. 1961 yılından beri Bişkek şehrindeki Toktogul Satılğanov adındaki devlet filarmonisinde çalışmaktadır. Bişkek şehrinde yaşamaktadır.

Şiirler

TOKTOGUL AKINGA

Küküktöy sayrap dembe - dem,
Kün menen tündü sermegen.
Sap - sapka tizgen şuuruday,
Sabatıp sanat, termeden.
Işkısm candın kandırıp,
İrlarin çuurup "töldögön".
Koldoruñ kıldı süylötüp,
Komuzuñ ukmuş öngödön.
Çeber til menen tañdayın,
Çeçende tizgin berbegen.
Curtuña cakkan akınsın,
Cumuru baştuu pendeden.
Uzarap çaşın kılımdap,
Unutpayt tura el degen.
Ulantkan ulan coluñdu,
Urpagin balam men degen.

Taalayın tilep curtuñdun,
Tañşıdın talbay ırında.
Calınduu TOKOM el menen,
Canın bir eken cımında.
Çaşasın degen eliñiz,
Çaşatat neçen kılımgı.

ÇINGİZ AGA

Cat duşmanga kaarın tögüp catalbay,
Canı küyüp, kanı kaynap şakarday.
Karıga ilgen sır nayzasın şer Manas,
Kalem menen baatır bolduñ atañday.

Naadandıktı arıltasın cer kezip,
Adamdıktı ayga kanat sermetip.
Oşonduktan okugandar tikiyin,
Olturuşat oy beşigin termetip.

Kankor Çingiz carıp ötsö cüröktön,
Kamkor Çingiz ağıp ötsün cüröktön.
Adabiyat alıp bolduñ azırkı,
Aalam kalkı cürögünö tünötkön.

Alkış saga, talantıñdın küçünö,
Akılıña, ayanbagan işiñe.
Ala - toonu argımaqtay kamçılap,
Aralay ber çeksiz aalam cüzünö.

TOKTOGUL AKİNA

Guguk kuşu gibi şakiyip her zaman,
Gündüzle geceyi zapteden.
Sıraya dizmiş mercan gibi,
Şiir söyleyerek, her türden.
Ruhun arzusunu kandırıp
Şiirlerini dizelerle "dölleyen".
Ellerin telleri söyleyip,
Kopuzunu ustaca kullanan.
Usta dilin ve sözlerin,
Söz üstadına dizgin vermeyen.
Halkının sevdiği şairsin,
Eşi bulunmayan insansın.
Uzar yaşın yüzyıllar boyu,
Unutmaz seni halk denen.
Devam ettirir yolunu,
Soyun, çocuğun, yani ben.

Mutluluğunu dileyip yurdunun,
Ahenkle söyledin şiirinde.
Ateşli TOKOM halk ile,
Ruhun birmiş gerçekte.
Yaşasın dediğiniz halkınız,
Yaşatır nice yüzyıla.

ÇINGİZ ATA (CENGİZ ATA)

Düşmanlara hırsını boşaltmadan,
Canı yanıp, kanı kaynar kızgınlıktan.
Koluna aldığı sırlı mızrağıyla aslan Manas.
Sen kalem ile batur oldun baban gibi.

Cehaleti arttıyorsun yer gezip,
İnsanoğlunu aya kanat açtırıp.
Bunun için okuyanlar dikkatle,
Otururlar düşünce beşiğini sallayıp.

Kan döken Cengiz yarıp girse yürekten,
Gam gören Cengiz akıp çıksın yürekten.
Edebiyat yiğidi oldun şimdiki,
Dünya halkını yüreğine tüneten.

Alkış sana, hünerinin gücüne,
Aklına ve gösterdiğin işine.
Ala Dağ'ı asil at gibi kamçılayıp,
Gez dolan sınırsız dünya yüzünde.

KAZAK KALKINA

Cürökkö okşoş ceri bar,
Karasak düynö kartasın.
Suluunun kaşı sıyaktuu,
Suykayıp catkan balhaşın.

Muundardan kazak, kırgızım,
Murdatan okşoş turmuşun.
Muhitte emçek casadı,
Muhtarıñ menen Çingizın.

Aralaş ottoyt mal birge,
Aydalgan ayant dan birge.
Avası, suusu, toosu okşoş,
Avalkı kalksız can birge.

Süyüşök okşoş öñübüz,
Süylöşök okşoş kebibiz.
Canaşa salgan töşöktöy,
Cayılıp catat ceribiz.
Bilbeymin... Keezde oylonom,
Okşospuz mınça degi biz.

Dombura, kıyak kılınday,
Toktogul, Cambul ırınday.
Canaşa ukkan kulaktay,
Carişa akkan bulaktay.
Adamdın eki kolunday,
Poyuzdun koşmok colunday.
Suluunun eki közündöy,
Ayaldın emçek töşündöy.

Bastırgan eki ayaktay,
Uçurgan eki kanattay.
Talaada egiz daraktay,
Büktölgön eki baraktay.

Eşikteş, ayıl kongondoy,
Eki ildin borbor kalaası.
Ayılın korgop, el bakkan,
Alpamiş menen Manası.

KAZAK HALKINA

Yüreğe benzer yeri var,
Bakarsak dünya haritasına.
Güzelin kaşına benzeyen,
Hoş edayla duran Balkaş'ın.

Boylardan Kazak, Kırgız'ın,
Eskiden beri benzer hayatın.
Derya gibi emek çıkardı,
Muhtar'ın ve Cengiz'in.

İç içe otlar mallar birlikte,
Sürülen toprak, alınan dene birlikte.
Havası, suyu, dağı benzer,
Evvelki halksız can birlikte.

Sevişsek benzer yüzümüz,
Konuşsak benzer sözümüz.
Yan yana serilen döşek gibi,
Uzanır durur yerimiz.
Bilmiyorum...bazen düşünüyorum,
Benziyor muyuz bu kadar biz?

Dombura ve teli gibi,
Toktogul, Cambul şiiri gibi.
Birlikte duyan kulak gibi,
Yan yana akan bulak gibi.
İnsanın iki eli gibi,
Trenin uzanan rayı gibi.
Güzelin iki gözü gibi,
Kadının emziren göğsü gibi.

Yürüten iki ayak gibi,
Uçuran iki kanat gibi.
Topraktaki ikiz ağaç gibi,
Kıvrılan iki yaprak gibi.

Kapı kapıya köy kurulmuş gibi,
İki halkın başkenti.
Köyünü koruyup, halka bakar,
Alpamiş ile Manas'ı.